

48 óra a világban, a hazában és a megyében

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

**HAJDÚ-
BIHARI**

XLIV. ÉVFOLYAM:
246. SZÁM

ÁRA: 1,80 FORINT

1987. X. 19.
HÉTFŐ

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Szociális célokra adják a bért

Kommunista műszak az építőknél és a járműjavítóban

Másodszor szerveztek az ideen kommunista műszakot október 17-én, szombaton a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalatnál és a MÁV Debreceni Járműjavító Üzemében. A két vállalatnál összesen mintegy háromezer-kétszáz vállalatát a délelőtti műszakban végzett társadalmi munkát, s vele a közhasznú munkabér-felajánlást.

— Szinte mindenki kivette a részét mindkét kommunista műszakból, általában csak a betegek hiányoznak — fogad bennünket reggel a tócsóvölgyi lakótelep első, százhetvennyolc lakásos lakótömbje mellett *Bánházi*

János művezető. Június első felében kezdte meg a munkát a vállalat a Tócsóvölgyben, s amikor az első, (alaprajzát tekintve U alakú) épület „kinőtt” a földből, egykettőre láthatóvá vált, hogy a tervezők és a kivitelezők részéről nem volt alaptalan az új lakótelep újszerűségére vonatkozó fogadkozás. A tetőtér-beépítés, magastetős lakóház kivitelezésén szombaton a panelező és a mélyépítési főüzem brigádjai dolgoztak: a panelezők szereltek, a mélyépítők az úgynevezett fogadósint gerendarácsait betonozták.

Látványos szakaszában van

a hétezer-kétszázötvenegy lakásos tócsókerti lakótelep egyik betervező létesítményének, a város új gimnáziumának az építése is. A tantermi szárny már e hónap végére tető alá kerül (lapos- és magastető kombinációjával lesz lefedve), év végére pedig a teljes szerkezetépítéssel végeznek, azaz a tantermi rész is elkészül. A kivitelezés üteméből ítélve egyáltalán nem meglepő, hogy az építészeti főüzemből (egy beteg kivételével) a teljes létszámot bent találtuk a kommunista műszakon. Aligha volt köztük olyan, aki ne lenne tisztában vele, hogy a jövő iskolai tanév kezdete az új gimnázium felépítésének a határideje.

Hajdúszoboszlón két munkahelyen, a Rajk László utcai lakótelepen és a Szamuely utcában dolgoztak a vállalat brigádjai, nagyobb létszámmal a Szamuely utcában, egy 28 lakásos OTP-lakótömbben, aminek a hét folyamán lesz az átadása. A másiknak, a háromtömbös, nyolcvannal lakásos garzonházak az építése még korántsem tart az átadásnál. Újságolnival azonban itt is volt. *Pinczés Péter* építészeti főmérnököt megláttuk, hogy a vállalat itt alkalmaz először függesztett erkélyeket, s hogy már ez a ház is a Dutép által szállított (az új hőtechnikai szabványoknak megfelelő) ablakkal készül.

Amint arról olvasóinkat már korábban is tájékoztattuk, a kommunista műszakok bevezetését a brigádvezetők tanácskozásán hozott döntésnek megfelelően elsősorban a nyugdíjas dolgozók támogatására, azontúl a súlyos bal esetet szenvedett dolgozók (illetve hozzátartozók) megsegítésére, a tömegsport támogatására, a vállalati KISZ-szervezet ifjúsági alapjának kiegészítésére és a SOS gyermekfalú javára fordítja a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat.

A Járműjavítóban körülbelül ezren álltak a munkába szombaton reggel, kaptuk a tájékoztatást *Kövesi István* termelésvezetőtől. Tizenöt vasúti kocsit fővizsgajavítása volt a feladata a hattól tizenkét óráig tartó kommunista műszaknak. Ennek megfelelően körülbelül 150 ezer forint munkabért utal át az üzem a nyugdíjasoknak, a lakásépítők, valamint a MÁV bodrogolási nevelőotthonának a támogatására. Felvételeink Debrecenben, a Tócsóvölgyi és Hajdúszoboszlón, a Szamuely utcai lakásépítkezéseken készülték.

(Fotó: Kőszeghy György)

Bemutatónapok a Kossuth-egyetemen

A hagyományos bemutatónapokon ebben az évben október 19–23. között várják az egyetem oktatói és hallgatói a természettudományi szakok iránt érdeklődő második–negyedik osztályos tanulókat. A kar intézetei, tanszékei a lehetőségekről kívánnak személyes tájékoztatást adni. A nyitónapokon a kar szakjairól, az egyetemi követelményekről, a felvételi vizsgák tapasztalatairól is tájékoztatják a résztvevőket. A tanszékek oktatói naponta délelőtt 10 órakor és délután 14 órakor a kémiai épület bejáratánál várják az odaérkező diákokat, tanárokat, csoportokat (4010 Debrecen, Csoportem tér 1.). Az érdeklődők külön bejelentés nélkül is érkehetnek, nagyobb létszámú csoport esetén kérik jelezni a dátum és létszám mellett az érdeklődési terület(ek) megjelölését — a kar tanulmányi osztályára (4010 Debrecen, Pf. 18.). A bejelentkező csoportokat vizsgálóknak nélkül fogadják.

Gyermekkönyvnapok

RENDEZVÉNYEK MEGYESZERTE

A megyei könyvtár, a megyei pedagógiai intézet és a megyei könyvtárak közösen szervezik — hagyományosan — az idei, október 19-től november 18-ig tartó gyermekkönyvnapokat. A programfüzetben tallózva emelünk ki néhány érdekesebb eseményt és ajánljuk az érdeklődők figyelmébe. Október 19-én például a Berettyóújfalui Arany János Nevelőotthonban a *rajzfilmkészítés* módjával ismerkedhetnek meg a gyerekek. Október 21-én a debreceni megyei könyvtár gyermekkönyvtárában *Kertész Balázs* találkozik olvasóival. Október 23-án *Bakó Agnes* lesz a vendége a derecskei gyermekkönyvtárnak, október 25-én a csopókerti fiókkönyvtárban a *Vojtina bábguyites* mutatja be *Macska hercegnő* című műsorát. Október 27-én a hajdúszoboszlói gyermekkönyvtár vendége lesz a népszerű sci-fi író, *Nemere István*, október 28-án *Székelty Éva* tart író-olvasó találkozót Debrecenben, a tócsókerti könyvtárban és az Újkerti Általános Művelődési Központban. Október 29-én a debreceni Benedek Elek Könyvtárban *Háttér*-ankétot vezet *Erdei Grünwald Mihály*. November 9-én több debreceni könyvtár vendége lesz műsorával *Budai Ilona* és *Birinyi József*.

A gyermekkönyvnapok egy hónapja során *Agai Agnes* költő, *Bálint Agnes* író, *Berkes Péter* író, újságíró, *Hammert László* rajzoló, *Horváth Árpád* professzor, szakíró, *Kóka Rozália* mesemondó, *Kürti Papp László* előadóművész, *Marék Veronika* író, rajzoló látogat még a megyébe.

Répaszállítás a hét végén

A MÁV terhei igazán csak tonnányit már a címzethez összeszednek ki. Elég, el is vittek a teherkocsik. Persze akad más áruféleség is: szén, olaj, bányafa, avagy éppen tűzifa. Ezek tétele sem csekélység. Természetesen, hogy ekkora futószalaggal egyedül még a legjobban felkészült vasút sem bírkozhat meg. Eppen ezért a fuvarozatókra is nem is beszélve, hogy részben munkán túl a megbízható feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki vár. Próbáljuk meg a fuvarozatókhoz hasonlóan a szállítási feladataikhoz viszonyítva is) sági kötelesség, hogy hétvégeken se álljon a kocsik. Ez már cél. Ennek a célhajrás negyedében megközottság mozgósítása is jót tesz, mert a szállítási ütegmesséjét csak javítani lehet. Ha a rontani nem. A kocsisra mindenki

48 óra a világban, a hazában és a megyében

Jel
LICITKA

Városunkban koptant, megk... kalapács, de... étermek: a... Toronyház, a... lett. A váll... akarat az utó... seket teszi, h... kel telített... tassa mind a... amikor tudom... a bérbe adott... átalánydíjáról... csak még foly... dolkodóba es... gazdálkodható... összeg, s ha l... rovására? Mer... további lesrőf... javíthat az ú... nyeken. Az ál... ha, mellékhely... már alig visel... kritikát. A... Debrecenben a... előtt nyilvánv... szók és éterme... híz időkét él... hol kinyithat... lombzó hossza... elő, de meg ne... het. A patina... elhasználatoss... kú, hogy azt a... megfontoltság

Leromlás... nem túloz, his... vizsgálatok fe... egy üzletben... nyegét. Pedig... az országban... szór kiuntete... har Megyei V... lalat költött ú... rctan s nem... Igazából ké... szerződéses

A fogalm

Talán soha... ennyit még a... fóként a kiste... tollszárveget... lyan szólas, h... már a tollszár... rágódik szegén... lan. Legtöbbj... ezer forint ár... delemadó-ment... meg. S hogy m... akad, elég az... kimenni. „Áll... kél a malac”. Máshol a koc... hallani, hogy... sertést nem... mint az idén.

De hát mi ol... melőbbe a k... hiszen adomé... legnagyobb sz... ban.

Egyesek áll... tudni velük, h... ezer forintos... család tagjai... nyugodtan elé... mentességük sz...

Mások ugyan... fejüket és a N... tet (a Tíz kérd... jövedelemadó... szik elő, mer... hordják. A 42... ták kinyitni, s... az magától. O... a mezőgazdasá... ségből származ... vétel családon... ezer forint és... mentes lesz a... velemadó al... csak a család...

Politika fiatalok

A KISZ Deb... bizottsága me... Politikai Képz... zottság fórum... politikai érdekl... lok számára. E... szer előadással... konzultáción... a résztvevők... szakemberekke... nak meg egy... közérdekű tém... és szocializmus... zati program... zvelemem, a... és a leszerelés... nemzet és szoc... deisét.

A fórumok... klubfoglalkozás... lik, amelyeken... lik a vitákra v...

Alois Mock látogatása Kőszegen

Várkonyi Péter külügyminiszter meghívására október 17-én Kőszegre látogatott dr. Alois Mock osztrák alkancler, külügyminiszter és felesége, magas rangú külügyi tisztviselőkből álló kísérete, valamint az európai biztonsági és együttműködési értekezlet bécsi utótalálkozóján részt vevő delegáció számos vezetője.

Várkonyi Péter Kőszegen rövid megbeszélést folytatott osztrák partnerével a bécsi találkozó munkájának helytétéről. Egyetértettek abban, hogy meg kell gyorsítani a találkozó záradokumentumának kidolgozását, s a két ország minden tőle telhető megtesz e cél elérése érdekében.

Dr. Alois Mock alkancler, külügyminiszter és kísérete, valamint a külföldi delegációvezetők, Vas megye és Kőszeg város vezetőinek társaságában, megismerkedtek Kőszeg nevezettségével és rövid kultúrmutatót néztek meg.

Az esti órákban Várkonyi Péter Sopronban vacsorát adott az osztrák és a többi külföldi vendég tiszteletére, akik azt követően visszatértek Bécsbe. (MTI)

Termelőszövetkezeti tájértekezletek

Tsz-elnökök részére rendezett tájértekezleteket október 19. és 23. között a megye négy körzetében a Hajdú-Bihar Megyei Mezőgazdasági Szövetkezetek Szövetsége a tagszövetkezetek előtt álló időszerű gazdaság- és társadalompolitikai feladatok teljesítésének előmozdítása érdekében. Ma, kilenc órai kezdettel Nagyrábén, a tsz központi irodájának tanácskozótermében, október 21-én, szerdán Újletán a központi iroda tanácskozótermében, október 22-én, csütörtökön 9 órától Egyeken, a tsz központi irodájának tanácskozótermében, október 23-án, pénteken 9 órától a Berettyóújfalui Hajnal Termelőszövetkezetben tartanak tájértekezletet. A gazdaságpolitikai feladatok megvitatása során előadás hangzik el a közzgazdasági szabályozás új feltételrendszeréről s az ágazati termeléspolitikai feladatokról. A társadalompolitikai feladatok és az ellenőrzés tárgy körében a szövetkezetpolitika időszerű kérdéseiről és a jogszabályok korszerűsítéséről, továbbá a társadalompolitikai feladatokról és a belső ellenőrzés tapasztalatairól kapnak tájékoztatást a szövetkezeti elnökök.

Marjai József Spanyolországba utazott

Marjai József, a Minisztertanács elnökhelyettese Alfonso Guerra spanyol miniszterelnök-helyettes meghívására vasárnap hivatalos látogatásra Spanyolországba utazott, ahol a spanyol állam, illetve egyes régiók vezetőivel, valamint az üzleti élet képviselőivel folytat

megbeszéléseket. Kíséretében van Kovács László külügy- és Gombocz Zoltán külkereskedelmi miniszterhelyettes. A kormány elnökhelyettesének elutazásánál a Ferihegyi repülőtérén jelen volt Javier Rubio, Spanyolország budapesti nagykövete is.

(MTI)

Shultz pénteken utazik Moszkvába

Moszkva, 1987. október 18. (MTI) — Eduard Sevardnadze, az SZKP KB PB tagja, szovjet külügyminiszter szombaton fogadta Jack Matlockot, az Egyesült Államok moszkvai nagykövétét. A találkozóon — amelyet az amerikai diplomata kért — áttekintették a szovjet-amerikai kapcsolatok időszerű kérdéseit azzal összefüggésben, hogy George Shultz amerikai külügyminiszter rövidesen hivatalos látogatásra Moszkvába érkezik.

Megfigyelők emlékeztetnek arra, hogy Eduard Sevardnadze egy hónappal ezelőtt Washingtonban háromnapos megbeszélést folytatott az amerikai külügyminiszterrel, s ennek eredményeképpen elvi megállapodás született arról, hogy szovjet-amerikai csúcstalálkozóra kerül sor idén ősszel. Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan találkozásának konkrét időpontját a külügyminiszterek a moszkvai találkozóon tűzik ki.

érintett témákban — fegyverzetkorlátozás, vegyi fegyverek a hadászati támadó fegyverek 50 százalékos csökkentése, a nukleáris kísérleti robbantások hatóterének további korlátozása, regionális kérdések, szovjet-amerikai kapcsolatok helyzete, emberi jogok és humanitárius kérdések — meg lehessen vonni az elévült munka mérlegét.

A későbbiekben New Yorkban végeztetik az újabb megbeszélés idejét; Eduard Sevardnadze október 22-23-án találkozik Moszkvában Shultz külügyminiszterrel.

Mint ismeretes, a két diplomata szeptemberi tárgyalásain előzetes megállapodás született arról, hogy szovjet-amerikai csúcstalálkozóra kerül sor idén ősszel. Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan találkozásának konkrét időpontját a külügyminiszterek a moszkvai találkozóon tűzik ki.

Tanácskozás a szovjet mezőgazdaságról

Moszkva, 1987. október 18. (MTI) — Szombaton az SZKP Központi Bizottságának székházában tanácskozáson tekintették át a párt-és gazdasági szervek feladatait az agráripolitikai komplexum feldolgozó ágazata fejlődésének meggyorsításában. (Ezzel kapcsolatban moszkvai megfigyelők arra emlékeztetnek, hogy az az SZKP KB még az idén napirendre tűzi ülésén a mezőgazdasági termelés problémáit.)

A tanácskozást Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára nyitotta meg. Gorbacsov a napirend fontosságát hangsúlyozta emlékeztetve azokra a haladéktalanul megoldandó feladatokra, amelyek elsőbbségére a párt júniusi plénuma hívta fel a figyelmet. Az élelmiszer kérdéseinek rendezése, a mezőgazdasági termelés növekedése szükségessé teszi a gazdasági, anyagi, technológiai és szervezési gondok mielőbbi felszámolását. Ha most nem foglalkozunk a tárolás, a szállítás és a mezőgazdasági termékek fel-

dolgozásának kérdésével, az ügy nem fog a kívánatos gyorsasággal előrehaladni. Az élelmiszer-ipari géppark megújítása a legfontosabb teendő, e nélkül nem tudjuk megvalósítani az élelmiszerprogramot. Az előrelépéshez meg kell határozni azt a programot, amely az ágazat műszaki elmaradottságának felszámolását szolgálja.

A napirend előadójaként Nyikolaj Rizskov miniszterelnök rámutatott arra, hogy az agráripolitikai komplexum feldolgozó ágazatának fejlődése lassabb a mezőgazdasági termelés növekedésénél. A kormányfői beszámoló elemezte a kialakult helyzet okait, szövelt az áttörés útjairól. A beszámoló konkrét feladatokat tűzött ki, amelyeknek megoldása hozzájárulhat az élelmiszeripar, a kereskedelem és a vendéglátás műszaki és technológiai elmaradásának felszámolásához.

A tanácskozás, amelyen sok hozzászólás hangzott el, Mihail Gorbacsov zárószavával fejeződött be.

Hazánkba érkezett a Koreai Munkapárt KB titkára

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meghívására szombaton hazánkba érkezett Hvan Dzang Jop, a Koreai Munkapárt Központi Bizottságá-

nak titkára. A Ferihegyi repülőtérén Szűrös Máttyás, az MSZMP KB titkára fogadta. Jelen volt An Min Szu, a KNDK budapesti nagykövete. (MTI)

Nagy erejű vihar a Közel-Keleten

Kairó, 1987. október 18. — Nagy erejű vihar pusztított szombaton a Földközi-tenger délekeleti partvidékén és az Egyiptomhoz tartozó Sínai-félszigeten. A heves zivatar következtében víz öntözött el az Akabai-öböl menti Nuveiba kikötővároshoz vezető autópályát. Az áradat autókat, autóbuszokat sodort el. A megcsúszott vagy egymáshoz ütközött járművekben hét ember lelte halálát. Kétszázan az elárasztott körzetben rekedtek. Az egyiptomi hadsereg mentőalakulatai helikopte-

rekkel igyekeznek kimenteni a bajba jutottakat. Az Al-Ahram napilap vasárnap azt írta, hogy a vihar súlyos károkat okozott az ország déli részén fekvő Asszuánban is. A várossal megszűnt a teleex- és telefon-összeköttetés, Asszuán elektromosenergia-ellátása részlegesen szünetelt. Jordánia Ez-Zarka városában ugyanebben a viharban négy ember eltűnt, húszonhét megsérült. Az esőt követő áradás hidakat, azotakat sodort el és járhatatlanná tette az autópályákat.

Egy sikeres rendezvény utolsó napjai

Véget ért a Természetesen, egészségesen hét megyénkben. Szombaton és vasárnap Debrecenben, Hajdúszoboszlón és Balmazújvároson főleg az ifjúság tömegeit mozgatták meg, „rázták fel” a programok. A vetélkedők logikusan párosultak az egészséges élet felvilágosító propagandájával. Hajdúszoboszlón például a Tartósítóiipari Kombinat konzervtermékeiből olyan kóstolóra hívogatták a művelődési központ nagytermébe, ahol a káros szennvedélyek egészségtromló hatása ellen nyílt kiállítás. Balmazújvárosban, ugyancsak a művelődési központban tejszírdá fogadta az érdeklődőket, akik aztán gyógyteát ihattak. Hajdúszoboszlón a Búzazalász Termelőszövetkezet lovasiskolája díjtalanul fogadta látogatóit. A Gyógyfürdő Vállalat játékos vízi sportversenyekre

várt nevezőket. Hajdúszoboszlón szó esett az egészséges öregkorról is. A programok tehát egészségesen összekapcsolták a résztvevőket.

Említsük meg, hogy a KISZ KB által meghirdetett országos pályázat második helyezettje Balmazújvárosról küldte be munkáját. A KISZ-isták nyertek. Az általuk létrehozott ifjúságvédelmi tanács munkáját írták le.

Vasárnapi felvételünk az erdőpusztai póniparkban készült, ahol a téglási, a nyírmartonfalvi és debreceni gyermekek barátkoznak a loval, a lovaglás tudnivalóival. A másik fénykép a debreceni pulykafutás után a sportcikkhez sorsolást örökítette meg, ahol mindenki nyert valamit, ha mást nem, az egészségét.

(Fotó: Szekeres Tibor)

ÜGYELET

Halálos balesettel kezdődött Hajdú-Bihar megyében a hét vége, így sajnos már nem kezdhetjük azzal tájékoztatónkat, hogy csendes volt a szombat és a vasárnap az ügyeleteken. Október 17-én, szombaton 10 óra 50 perckor Egyek külterületén Kovács László, 26 éves egyekeli lakos motorkerékpárjával figyelmetlen vezetés miatt nekilinközött a vele azonos irányban haladó lovas fogatnak, amelynek következtében olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt.

A mentőket az elmúlt 18 órában nem egy alkalommal hívták balesethez. A tegnapi nap volt a legnehezebb, amikor is a délutáni órák huszonötötől kellett kivonulniuk. Kétszer leforrázott gyereket kellett bevinni a borklinikára, az egyiket Püspökladányból, a másikat pedig Debrecenből. Legtöbbször belgyógyászati rosszul volt a hívás oka. Délután 15 és 16 óra között Debrecenben a Diószegi úton az arókba borult egy Volga személygépkocsi, s négy sérültet kellett az 1-es számú sebészeti klinikára szállítani.

A tűzoltók szombaton négyeszer, vasárnap egy alkalommal vonultak ki valamilyen tüzesethez. Debrecenben a Bokányi Dezső utcában szombaton délelőtt egy Zeuk tehergépkocsi megkeletkezett tűz, a motortűz és a vezetőfülkéje égett. A tűz az a helyszíne érkező tűzoltók poroltóval és sugárral eloltották. De így is 25 ezer forintnyi kár keletkezett. A leégett étel köveket kellett füst mirt kellett kivonulniuk a tűzoltóknak a Tanács utca 19. szám alá, az egyik hatodik emeleti lakásba, ahol szerencsére kár

nem keletkezett. Biharnagybajomban — ugyancsak szombaton — a Bethlen utca 42. szám alatt egy lakóépület szobabanderéze és fűdemszerkezete égett, amikor a püspökladányi és szeghalmi tűzoltók a helyszínre érkeztek. Itt a kár meghaladja az ötvétezer forintot. Debrecenben a Hajdú János utca 7. szám alatt a pincében, az átmenő folyosón tárolt hulladék égett, amely miatt a kábel-és elektromos vezetékek is károsodtak. A mintegy 20 ezer forintnyi kár valószínűleg gvermekek játéka következtében keletkezett. Vasárnap Berettyóújfaluban a Vas Jenő utca 2. szám alatt az épület végében lerakott faforgács gyulladt ki és emiatt az épület tetőszerkezete körülbelül hat négyzetméteren károsodott. Feltehetően itt is gyerekek játéka volt az előidézője a mintegy 2500 forint kárnak.

A vasúti közlekedésben viszont szorosan csendesen telt a hétvége, vonatkéses vagy súlyosabb kimenetelű baleset nem volt, de volt egy könnyebb baleset, amely előidézője miatt érdemelt említést, noha azok ismeretlenek. Az ügyeletes főmentő-irányító elmondása szerint rendszeresen előfordul, hogy Debrecenben, a Csapókeret környékén megdőljenek a személyvonatok. Ez történt vasárnap délelőtt 10 óra 55 percen a csapókereti megállóhelyből a Nagyjálomási fele induló (615-ös számú) személyvonattal is. Ismeretlen személyek megdőltek, emiatt egy ablaküveg betört, és az ott ülő Sallai Lajos, Újfehértó, Kertész u. 15. szám alatti lakos az üvegcsúszlankól megsérült. A sérültet a mentő az 1-es számú sebészeti klinikára szállította.

Jelenségeink

LICITKALAPÁCS

Városunkban ismét megkoppant, megkoppant a licitkalapács, de most a nagy ettermek: a Hungaria, a Toronyház, a Szabadság felett. A vállalati, központi akarat az utolsó erőfeszítéseket teszi, hogy vendégeket telített állapotba juttassa mind a hármát. Amikor tudomást szerzünk a bérbe adott üzletek havi átalánydíjáról, melyet a licit csak meg följebb ver, gondolkodóba esünk. Vajon ki-gazdálkodható-e a szédítő összeg, s ha igen, minek a rovására? Mert a színvonal tavábbi leszűrése már nem javíthat az üzleti eredményeken. Az állag (a konyha, mellékeltetés, eladótér) már alig viseli el a Kőjál-mítikát. A szomorú tény Debrecenben a régi vendég előtt nyilvánvaló. A presz-szók és ettermek zöme ne-met ideket él át, hol bezár, hol kinyit; a Kőjál ku-lonbozó hosszabbításokat ír-elo, de meg nem kegyelmez-het. A patina lepergett. Az elhasználatottság olyan fo-ku, hogy azt csak pató-pái megfontoltság idézheti elő.

Leromlás. A kifejezés nem túloz, hisz elfogulatlan vizsgálók fedték fel egy-egy üzletben a fogalom lényegét. Pedig volt idő, hogy az országban tán legtöbbször kintünetelt Hajdú-Bi-bar Megyei Vendéglátó Vá-lalat költött üzleteire. Konk-retan s nem dekoratíve.

Igazából képes-e hát a szerződéses üzletvezetők

többsége ekkora hátrányból megindulni? Az előírt, osz-tályba sorolás számjegyét a falra kiakaszthatják-e jó szívvel, pirulás nélkül? Üz-letvezető a jövőben (s ez nem kárognak) a forgalom bővülésére alig számíthat. És ott marad neki a közét-keztetés kényes témája, hisz a nyersanyagárak való-színűleg csak felfelé moz-dulnak. Sajna, tetézi még a gondot, hogy megszűnik az erre az étkezési formára ér-vényes állami támogatás.

Amikor hát a havi áta-lánydíjak magaslatáról szemlélődünk, látjuk, hogy az új, „nyertes” üzletfö-nök sora választást előtt áll. Azon töpreng, folytassa-e a veszteséges, előfizetéses ét-keztetést, vagy szakmai szó-val: redukálja le? Persze az is folytatás. A Vörös Hadsereg útján valószínűleg kétezer kispénzű, még ebé-delő embert érint az üzlet-vezető gazdasági kényszere, melyről ő nem tehet. A tú-lontul magas átalánydíj két-ségtelen, hogy ott lesz az éttermi ételárakban! Pedig az étterem arra való volna, hogy ott — úgy mint eddig — étkezzenek. *Ét-terem. Így hívják.*

Talán nem oly nagy a fel-fedezés, az ételárak az áta-lánydíj ugrasztja meg. A féktelen licit csak még to-vább emeli.

Figyeli ezt egyáltalán va-laki?

A fogalmakat előbb...!

Talán soha nem számolt ennyit még a magyar, de tökét a kistermelő rája a tollszárvégét. Ez csak amo-lyan szólás, hisz hol vannak már a tollszárvégét! Ámho-gy rágódik szegény, tagadhatat-lan. Legtöbbször az ötszáz-ezer forint árbevétel jöve-delemadó-mentességén akad meg s hogy mennyire meg-akad, elég az állatvásárra kimenni. „*Áll a piac, nem kel a malac*” — mondják. Múshol a kocakivágásokról hallani, hogy soha ennyi sértést nem ölnék majd, mint az idén.

De hát mi oltotta a kister-melőkbe a kedvetlenséget, hiszen adómentességük a legnagyobb szerze e hazá-ban.

Egyesek állítják, mert tudni velük, hogy az ötszáz-ezer forintos árbevétel a család tagjai külön-külön is nyugodtan elérhetik, adó-mentességük szavatolt.

Mások ugyan csóválják a fejüket és a Népszava-füze-tet (a Tíz kérdés a személyi jövedelemadóról címűt) ve-szik elő, mert magukkal bórják. A 42. oldalon szok-tak kinyitni, s nyílik is ott az magától. Olvassák: „Ahol a mezőgazdasági tevékeny-ségből származó éves árbe-vétel családunként ötszáz-ezer forint alatt van... mentes lesz a személyi jö-vedelemadó alól...” Vagyis csak a család ötszáz ezer fo-

rintja érdemi ki. No és ha valaki egyedül kistermelő, az család-e? Annak szá-mít-e?

Ezen a fogas kérdésen is-mét nagyot zökken a gon-dolkodás kereké a termelői fejekben, s a további osztás-szorítás már nem is érdekl. Megállt, megáll, várakozik. Felvilágosításra vár.

S valóban — rágódok én is — mi történik az adó-mentesség-határ megállapí-tásakor, ha egyetlen portán apa és fia, nem közös mun-kával, külön-külön tartser-tést, de nevelhet más jó-szágot is. Ok bizonygassák majd aztán, hogy nem egy, ami közösnek látszik?

A gazdálkodói bizonyta-lanság, elbizonytalanodás még kezdeti óráit éli. Csak a helyi, okos felvilágosító fők oszlatják széjjel — ha tudják. Akár a felvász-rlói irodákban, akár az adó-hivatalban, de adófogalma-kat használva csak egy nyelven lehet beszélni. A számokkal majd csak aztán játszadozhat el bárki is.

Mohóság

Az irányjelző egy Skodáé volt s eltört. Forintos autópórtéka, ám ha kell, épp oly érték, mint a motor bármely alkotásze.

Politikai fórumozat fiataloknak

A KISZ Debrecen városi bizottsága mellett működő Politikai Képzési Munkabi-zottság fórumozatot indít politikai érdeklődésű fiatal-ok számára. Havonta egy-szer előadással egybekötött konzultáción találkozhatnak a résztvevők neves hazai szakemberekkel s vitathat-koznak meg egy-egy fontos, közérdekű témakört: vallás és szocializmus, a kibonta-mozási program, a környe-zetvédelem, a fegyverkezés és a leszerelés, valamint a nemzet és szocializmus kér-deseit.

A fórumok munkáját klubfoglalkozások egészítik ki, amelyeken lehetőség nyí-lik a vitákra való felkészü-

lésre és az előadások érté-kelésére. A foglalkozásokat dr. Bárdy Ida vezeti.

Az első klubfoglalkozás október 15-én volt a KISZ városi bizottságának épüle-tében, az első fórum pedig Vallás és szocializmus cím-mel október 20-án, 17 óra-kor kezdődik a DAB szék-házában. A fórum résztve-vői dr. Kónya István, a KLTE Marxizmus—Leniniz-mus Intézetének vezetője, dr. Poór József, a DATE Marxizmus—Leninizmus tanszék vezetője, dr. Makay László és dr. Csohány Já-nos, a Debreceni Reformát-us Teológiai Akadémia professzorai, valamint az Ál-lami Egyháziügyi Hivatal képviselője.

S most tüntessük is el a történet adatburkát, hogy melyik javítócéhez, mikor, a nap hányadik órájában állított be a kocsi gazdája, a tulajdonos. A szembesítés — már sejtethető — ered-ménytelen. Azt azonban meg kell írnom, hogy fel-dúltan jött ki onnan. Előbb ugyan a szakboltokban ér-deklődött, nyomozott irány-jelző után. Feleslegesen. Ezért is gondolt csak ké-sőbb arra, hogy a két da-rab „6”-os csavarral felfo-gatható apróságot egy szer-viz kisvállalatnál keresi.

— Megvásárolnám — pró-bálkoztam meg a kinálkozó lehetőséggel a skodás.

— Hova gondol? — így a művezető. — Harmincforin-tos munkabért írjak rá? Többet meg nem lehet. Ha kiadósabb hibája volna a kocsinak, úgy már igen. Ne is rimádkodjon.

A skodás még rimádko-dott. Hiába. A művezető úgy tett, mintha nem is állna mellette. Ő már őszintén megmondta...

Azt hiszem, mégsem mon-dott el mindent. Hogy nyílt volt, kétségtelen. A büro-kráciáról hallgatott, hogy tiszser annyi időbe telt vol-na, mint a maga egyszerű, szerelési valójában, ha pa-píron cserélte ki az irány-jelzőt. Odaadja. Felszámitva rá a munkabért. Azt a ke-veset. Erre a világgért sem akarom biztatni, szabálytal-an. El nem végezt munkát igazolni...? Nem. Azt való-ban nem lehet. Csak ez is megeshetett volna.

Inkább a szolgáltatói mo-hóság az, ami kilóg, mint a lólab ebből a „sztori”-ból. Félt, hogy a kisjavítások máshol sem „értékesek”, s közben ugyanúgy áll a ko-csi, nincs kép a színes tele-vízió, mintha jól fizető hi-bája lenne.

Szalai Csaba

ELTELT EGY HÉT

Emlékezünk

Es eltelet azóta negyvenhárom esztendő is. Akiket akkor még fiatal koruk miatt nem vittek el a háborúba, ma nagyapák. Fel-nőttnek mondható az a generáció is, ame-lyik nem látta már a debreceni Nagyállo-más romos épületét. Másfél emberöltő vá-laszt el bennünket 1944. október 19-től, Debrecen felszabadulásának napjától.

Az azt megelőző hét helyi eseményeit a hadtörténet minden részletesebb króniká-jának szerzője megörökítette. Magam gyerek voltam, nem is debreceni, az emlékek mo-zaikjai jóval később rakódtak össze agyam-ban. Egy októberi napra emlékszem, tiszán-túli falunk fölött megleltén süttött a nap, mi álltunk a kapuban és néztük a végnél-külínek látszó sorban vonuló német pánc-élosokat. Reggeltől késő délutánig. A fel-nőttek, főként a haderőt felmérni képes férfiak arca egyre riadtabbá vált: mi lesz velünk, ha itt csapnak össze a tankok? De azok haladtak előre, a Tiszától a Hortobágy felé.

A II. világháború egyik legnagyobb tank-csatája — így szerepel a hadtörténeti írá-sokban. „1944. október 9-től 20-ig szünet nélkül tombolt, közel 1000 harcokos és ro-hamlöveg csapott össze benne, az ember és a technika maximális igénybevételeivel” — olvassom Olvedi Ignác tanulmányában. Deb-recenért folyt az iszonyatos csata a pusztán, a németek éppoly pontosan tudhatták, amit Malinovszkij marsall hadparancsában fogalmazott meg, hogy Magyarország sorsa Debrecen felszabadulásával dől el.

Az első szovjet felderítő tisztet, aki vé-gigrobogott a főútcán, Vasziljevnek hívják, ma Debrecen díszpolgára. Kérdeztem tőle, mit érzett, amikor a gépfegyver csövét a Nagytemplom tornyára irányította, mert oda befeszkelődött német katonák löttek rá. Nem, semmi emelkedett érzés nem honolt a szívében, mondotta, le kell győzni az el-lenséget, élve meg kell úszni ezt az akciót is, számára akkor ez volt a legfontosabb. Hiszen katonai volt, életét már három éve a harc jelentette, órákra sem szűnő életve-szély, hogy annak árán mások élhessenek.

A „mások” akkor debreceniek voltak. Pincébe bújt, város környéki tanyákra me-nekült békés emberek. Félték a bombázás-tól, a lövöldözéstől és félték attól, mit hoz a következő nap. Arra a csak lassan elhi-hető páratlan öröme emlékeznek-e a már akkor is felnőttek? El tudják-e képzelni a fiatalabbak? Az évtizedek sok mindent a

feledés mélyére rejtenek, de ezt talán még-sem lehet elfelejteni. Ki lehetett lépni az utcára, vissza iehetett költözni a lakásokba — hogyan is tudná felfogni ennek nagy-szerűségét az, aki soha életében nem volt a bunker mélyére szorítva? És mai fejjel szinte lehetetlen megérteni a nemcsak a bombák, hanem emberek előtt is bújni kény-telenek felszabadultságérzését, hiszen „oly korban” éltünk akkor... A debreceniek számára azonban ez a kor október 19-én véget ért, s e tényhez képest mellékes volt, hogy nincs villany, házak sokasága vált romossá, az élelmiszer-ellátás is akadozott. Mindez idő és munka kérdése, életben ma-radtunk, hát majd eltüntetik a pusztítás nyomait, és megteremtjük magunknak a mi kedvünk szerinti világot.

Azon a napon még senki sem tudhatta, hogy Debrecenben nemcsak a város újjá-születésének szándéka fog deklarálódni. Jó egy hónappal később kezdődtek a tárgyalá-sok arról, hol legyen Magyarország ideigle-nes fővárosa. De az érvek között talán nem utolsó helyen szerepelt a város lakóinak igyekezete, hogy saját életüket kerékvágó-s-ba billentsék. Látni, érezni kellett akkor is, hogy a város több mint fél évezredes törté-nelmének legfontosabb jellemzői között mindig ott szerepelt az önkormányzat sú-lyát adó demokratizmus, ez a város alkalm-as rá, hogy szilárd talaját adja az egész ország demokratikus újjászületését célul tűző elhatározásnak.

A debreceni iskolásgyerekek ugyanolyan tankönyvből tanulják a történelmet, mint minden kortársuk az ország bármelyik vi-dékén. Úgy hiszem, számukra nagyon ke-vecs, amit városuk felszabadulásáról, negy-venhárom évvel ezelőt játszott szerepéről a kötelező tananyagban olvashatnak. Vajon nem felejtjük-e el kiegészíteni? Megosz-tjuk-e velük az emlékeket, megmutatjuk-e a dokumentumokat? A hazához való kötődést a lakóhelyhez, városához tartozás erős ér-zése alapozza meg, hogyan tudná érezni hát az ország felszabadulásának jelentőségét az, aki alig tud valamit önnön városának sors-forldó eseményeiről. S arról, hogyan éltek át, hogyan vettek részt benne az itt élő emberek.

Az évfordulók akaratlanul is emlékeztet-kesztetnek bennünket — ne csak őrizzük, de adjuk is tovább az emlékeket!

Nagy Zsuzsa

Akikkel találkozottunk

Zsadányi Nagy Lajos

Volt némi huzavonánk a név körül: becsületes neve Nagy Lajos, költői neve Zsa-dányi Lajos, mármint me-lyiket írjuk? Úgy döntöt-tünk, hogy összevonjuk, eb-ben semmi erőszak nem lesz, általában így ismerik az emberek Hadháztégláson zóvásárhelyi, szeghalmi gim-náziumi, iskolai éveket már alapvetően az ő hajlamai határozták meg: zenei gim-náziumba járt, mert képe-sége, tehetsége volt az ének-léshez; elnyerte a „Gyula város első szavalója” címet, mert színészi adottságok is munkáltak benne. Érettégi után két lehetőség kínálko-zott: papnak tanul vagy komédiásnak. Utóbbit vá-lasztotta, de a színiakadé-miára nem vették fel. Ma-radt a debreceni teológia. El is végezte, bár az utolsó vizsgát elnapolta, a segédlel-készí oklevelet végül is nem szerezte meg. Ez 1962-ben történt: '58-ban a Naplóban megjelent egy verse, 1961-ben szerepelt a Rezzan a szél című debreceni antoló-giában, 1962-ben egyéves írói ösztöndíjat kapott. Te-hetett volna színész: az nem sikerült. Lehetett volna pap: az nem akart. Költő akart lenni? A költészetből elő-költő?

En úgy gondolom, a vers mindennél jobban csábítot-ta. Ő viszont azt mondja: hasznos akart lenni. Valahol használni, szolgálni és per-sez írni is. A szolgálat hely-szine végül egy könyvtár lett, ez ma is a munkahelye, a hadháztéglási Földi János könyvtár. Huszonöt éve ott dolgozik.

A gyermekkorát még a békési református lelkész

édesapja, az óvónő édesanya: közös, esti zenélésekre me-mlékszik, olyan szülői impera-tívusokra, mint: tisztesség, szolgálat, becsület. Ott van a versekben az ő alakjuk is: „szivárvány-remegés-ben”, „gyomnötte halom” képeiben. A gyulai, hódme-zővásárhelyi, szeghalmi gim-náziumi, iskolai éveket már alapvetően az ő hajlamai határozták meg: zenei gim-náziumba járt, mert képe-sége, tehetsége volt az ének-léshez; elnyerte a „Gyula város első szavalója” címet, mert színészi adottságok is munkáltak benne. Érettégi után két lehetőség kínálko-zott: papnak tanul vagy komédiásnak. Utóbbit vá-lasztotta, de a színiakadé-miára nem vették fel. Ma-radt a debreceni teológia. El is végezte, bár az utolsó vizsgát elnapolta, a segédlel-készí oklevelet végül is nem szerezte meg. Ez 1962-ben történt: '58-ban a Naplóban megjelent egy verse, 1961-ben szerepelt a Rezzan a szél című debreceni antoló-giában, 1962-ben egyéves írói ösztöndíjat kapott. Te-hetett volna színész: az nem sikerült. Lehetett volna pap: az nem akart. Költő akart lenni? A költészetből elő-költő?

— Azért nem egészen. — Mit tervez: mivel fog-lalkozik majd, ha nagyon sok ideje lesz? Versekkel? — Sokat írok? — Nem sokat, nincs sok időm. Dolgozom a népront-ri, pártvezetőségi tag va-gyok, TIT-propagandista,* plgári temetések szónoka. — Mennyire kritikus a verseivel? — Volt már, amit szétép-tem. Voltak gyenge alkotá-saim. — Sokat dolgozik, tucat-nyi tisztsége van: minek nevezné magát elsősorban? — Népművelőnek. Népművelőként tudok a leg-hasznosabb lenni. Az én eszményképeim Jézus, Gan-dhi és Lenin, mindhárom adott és nem törődött azzal, kap-e cserébe valamit. — Tehát jól döntött, ami-kor otthagya a teológiát? — Jól, igen.

— Azért nem egészen. — Mit tervez: mivel fog-lalkozik majd, ha nagyon sok ideje lesz? Versekkel? — Sokat írok? — Nem sokat, nincs sok időm. Dolgozom a népront-ri, pártvezetőségi tag va-gyok, TIT-propagandista,* plgári temetések szónoka. — Mennyire kritikus a verseivel? — Volt már, amit szétép-tem. Voltak gyenge alkotá-saim. — Sokat dolgozik, tucat-nyi tisztsége van: minek nevezné magát elsősorban? — Népművelőnek. Népművelőként tudok a leg-hasznosabb lenni. Az én eszményképeim Jézus, Gan-dhi és Lenin, mindhárom adott és nem törődött azzal, kap-e cserébe valamit. — Tehát jól döntött, ami-kor otthagya a teológiát? — Jól, igen.

Cs. N. I.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KENYERES ILONA

Jár-e táppénz?

U. Gy.-né hajdúböszörményi olvasónk olyan kérdésre szeretne választ kapni, mely bizonyára többeket is érint. Kérdése a következő: — Jelenlegi munkahelyemen 1987. június óta dolgozom. Előtte volt öt év munkaviszonyom, sajnos ezt megszakítottam, 14 hónapig nem álltam munkaviszonyban. Jelenlegi helyemre idén december 31-ig vettem fel szerződést. Úgy tudom, ha 180 nap munkaviszonyom van, már jogosult vagyok táppénzre és gyésre is. Szeretnék gyereket szülni, de mivel sajnos volt egy vetélesem, valószínű, hogy ha ismét terhes leszek, táppénzre kerülök, ám nem tudom biztosan, jár-e majd nekem a táppénz?

Kérdésére a választ Tasz Jánostól, a megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság osztályvezetőjétől kaptuk:

Az érvényben lévő társadalombiztosítási rendelkezés szerint táppénz annak jár, aki a biztosítás tartama alatt vagy a biztosítás megszűnését követő első vagy második napon keresőképtelenné válik, vagy a biztosítás megszűnését követő második napon túl, de 15 napon belül válik keresőképtelenné, ha a biztosítás legalább 180 napon át megszakítás nélkül állott fenn. Táppénz a keresőképtelenség tartamára jár, legfeljebb egy évig, gümőkóros megbetegedés esetén legfeljebb két évig. Aki keresőképtelenségét közvetlenül megelőző egy, gümőkóros megbetegedés esetén két évnél rövidebb ideig volt folyamatosan biztosított, táppénz csak a folyamatos biztosításának megfelelő időt át kaphat.

Az anya a szülési szabadság lejártá után a gyermek másfél éves koráig gyermekgondozási díjra jogosult, ha terhességi, gyermekágyi segélyben 270 napi oltatott munkaviszonyban, ipari szövetkezeti tagsági viszonyban töltött biztosítási idő alapján részesült, amelyben munkaidője — átlagban — a törvényes munkaidő felét elérte, illetve bedolgozó biztosítási idő alapján részesült és ha munkaviszonyban áll, vagy ipari szövetkezeti tagja, a gyermek gondozása céljából fizetés (díjazás) nélküli szabadságot vesz igénybe.

Az anyát, illetve a gyermekét egyedül nevelő apát gyermeke hároméves korának — tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetében hatéves korának — betöltéséig gyermekgondozási segély illeti meg, ha a gyermek születését közvetlenül megelőző két évben belül összesen 270 napi legalább napi négyórás munkaidőjű munkaviszonyban állt, bedolgozóként biztosított volt, illetve ipari szövetkezeti tagja legalább napi négy óra munkaidővel tagsági viszonyban állt.

Feltétel továbbá az is, hogy az előbb említett jogviszony a gyermek születésekor is fennállt, vagy a szülés a jogviszony megszűnését követő 42 napon belül, illetve a jogviszony megszűnését követő 42 napon túl történt, táppénz, baleseti táppénz folyósításának ideje alatt vagy a folyósítás megszűnését követő 28 napon belül történt.

VÁLASZOK

A SZEMÉT MARADT

A Napló szeptember 14-i számában Varga László, Debrecen, Malvin u. 55. szám alatti lakos kifogásolta a szemétszállítást és gépkocsivezetőnk durva, agresszív magatartását tette szóvá. A helyszíni kivizsgáláskor megkerestük Varga Lászlót és több környéken lakót is, érdeklődve a szemétszállítás rendszerességéről, a személyzet munkavégzéséről, magatartásáról is. Varga László (saját bevallása szerint) körülbelül két köbmétert kitevő utcai és kerti gyomot gyűjtött össze a Malvin és a Hold utca kereszteződésében. Sarokházról lévő szó, szemétszállítóknak egyik felét elszállították, mire Varga László utasította a gépkocsivezetőket, hogy tolasson vissza és szállítsa el az utca másik sarkán levő gacsomót is. Itt kezdődött a szóváltás, de közel sem úgy, ahogy az a cikkben le van írva. Gépkocsivezetőnk nem ugrált ki a kocsiból, nem ment neki Varga Lászlónak, csak közölte, hogy tudja a dolgát, nem vár további utasításokat. Varga László elismerte a kivizsgáláskor, hogy ő idegebb volt a megszokottnál, mivel betegsége miatt több gyógyszert is bevett. Az a bizonyos törmelékcszállítás a szomszédoktól mindössze egyvödörnyi volt és nem több. A környéken lakók egyébként egybehangzóan nyilatkoztak, hogy a szemétszállítással meg vannak elégedve, nem tudják elképzelni gépkocsivezetőnkéről a cikkben leírtakat.

Végeztül megjegyezzük, hogy minden olyan észrevételt, bírálatot, amely jobbító szándékú, elfogadjuk. Az egyénieskedő, rosszindulatú, dolgozóinkat sértő megjegyzéseket viszont visszautasítjuk. Mindezekkel nem tagadjuk azt, hogy munkavégzésünk közben nem fordultak elő hiányosságok — válaszolta Sándor János, a Debreceni Városgazdálkodási Vállalat igazgatója.

Ugyancsak a Városgazdálkodási Vállalatól érkezett a következő válasz:

MI AZ OKA?

A Hajdú-bihari Napló szeptember 14-i számában a „Mi az oka?” című cikkben leírtakat megvizsgáltam és ennek alapján a következő tájékoztatást adjuk:

A Salétrom és Ispotály utca takarítását géppel heti két alkalommal végezzük, és heti három alkalommal locsolással pormentesítést történik. Az utcák környékét, a parkot és játszótérrel általában hetente egyszer takarítjuk, de kirívó esetben a takarításra

soron kívül is intézkedtünk. Az épületek közvetlen környékének takarítása, a gyomnövények eltávolítása az ingatlanok tulajdonosainak a feladata. A hiányos parkőr létszám miatt egy parkőröz még nagy területet tartozik, ezért megjelenésük a területen ritkul. Sokat segíthetnek ebben a munkában a környéken lakók, ha megőrzik környezetük rendjét és tisztaságát.

A Salétrom utca egyirányúsítása indokolatlan, mivel a burkolat szélessége nyolc méter és az egyik oldali várakozás még lehetővé teszi a kétirányú forgalom lebonyolódását. A Salétrom utca egyik oldalán jelenleg is parkolók vannak, de kiegészítésük nem a legmegfelelőbb.

A Salétrom utcán a Szoboszlói út és a Névtelen utca közötti szakaszon megállási tilalom van érvényben. A Névtelen utca és Ispotály utca közötti szakaszon időnként a várakozó járművek miatt valóban nehéz a közlekedés, ezért itt az utca egyik oldalán megállási tilalom lesz bevezetve.

TISZTELT SZERKESZTŐSÉG!

Hivatkozással a Hajdú-bihari Napló október 5-i számában „Tisztelt szerkesztőség!” cím alatt megjelent cikkre, válaszunkat az alábbiakban adjuk meg:

A Debrecen Megyei Városi Tanács V. B. Hivatala lakásügyi osztálya ez év szeptember 7-i levelében elfogadta Kiss Sándor és felesége, Debrecen, Hatvan u. 1/A I. em. 24. szám alatti, 2 szoba, 60,9 négyzetméter összkomfortos tanácsai bérlakás lakásbérleti jogviszony lemondását; megfelelő lakás-használatbavételi díj visszafizetése ellenében. Ugyanakkor nevezettek részére meghatározott időre: 1987. november 1. napjáig ugyanezt a lakást kijelölte a Vámospercs, Kossuth utca 48. számú lakásba történő beköltözéséig. Kiss Sándor és neje a meghatározott időre szóló határozat alapján az év szeptember 11-én kötötte meg a bérleti szerződést (nem pedig 7-én, mint ahogy a panaszos leírta).

A tanácsai pénzgazdálkodásban jelentkező feszültségek miatt egy ideig ténylegesen nem állt rendelkezésre az Ingatlankezelő Vállalatnak a lakás-használatbavételi díj kifizetéséhez szükséges pénz. Az IKV ez év szeptember 30-án Kiss Sándor és neje részére a lakás-használatbavételi díj összegét az OTP-hez átutaltta. Így a cikk megjelenése napján nevezett valószínűleg megkapta a reklamált összeget — írta válaszában dr. Kovács Zoltán, a Debrecen Megyei Városi Tanács V. B. osztályvezetője.

SZÓVÁ TETTÉK

Nem ért egyet

Nem értek egyet a melegvíz díj kiszámításával — írta Kerekes István, Debrecen, Békessy Béla utca 8. szám alatt lakó olvasónk. — Július 25. és augusztus 11. között ugyanis nem volt melegvíz-szolgáltatás, mégis 197 forintot kellett fizetnem augusztus—szeptember hónapokra. Igaz, hogy időközben emelkedett a köbméterenként fizetendő összeg, ám az sehol nem szerepel a számlán, hogy mennyit nem számoltak fel a melegvíz-szolgáltatásért. Olyan számlát kellene a fogyasztóknak kiküldeni, ami érthető és áttekinthető lenne. Azt sem értem, hogy az augusztusi és a szeptemberi számlákat miért összevontan küldték?

Hol parkoljunk?

P. S. debreceni olvasónk írja a következőket:

Mint minden nagyvárosban, Debrecenben is a belvárosban található a hivatalok, intézmények, boltok. Aki azonban autóval igyekszik ezeket megközelíteni, bizony nehéz helyzetbe kerül, ugyanis mindenütt Parkirozni tilos! táblával találja szembe magát. Ez sajnos nem a forgalom elősegítését célozza, hanem valamelyik intézmény dolgozóinak „magánparkolója”. Vagyis; az ott dolgozó be megy reggel a munkahelyére, egész nap ott parkol, majd délután hazamegy. Az az állampolgár, aki csak dolgait intézésé végett szeretne megállni az autójával, emiatt nem tud parkolni, még akkor sem, ha az intézmény dolgozó részére fenntartott parkolóban van is szabad hely. Több helyen megfordulok az országban munkakörömből adódóan, de ilyen gyakorlattal sehol sem találkoztam.

Felújítás után

Özvegy Szabó Antalnét debreceni olvasónk azt panasolja, hogy felújítás után visszaköltözött frissen festett, vilupálozott lakásába, ahol ekkor derült ki, hogy gázcsőcsere szükséges. Emiatt a már elvégzett munka nagy részét tönkretették.

Az IKV illetékesé közölte, hogy a felújítás során a gázszelvény készítői kezdése a burkolatnál és a festésnél nem okozott kárt, többletköltséget, de ennek ellenére a munka nem körültekintő előkészítése miatt az illetékes műszaki ellenőrt felőssége vonják.

EGY „JAVASLAT”

Szatmári Endre debreceni olvasónk küldte be a mellékelt fényképet, a következő „javaslattal”.

Ilyen megfontolásból a Kossuth utca lehetne mondjuk a K. Lajoss, az Arany János utca pedig A. Jánoss utca.

Hiányosságok

A debreceni Sámsoni út és a Diadal utca sarkánál, a 6-os busz megállójánál már egy éve, hogy a Titász kiast a villanyoszlopot, s más-hova helyezte. Az oszlop helyén levő gödör azóta is ott van. Ugyancsak ezen a helyen a szennyvízelvezető akna teteje viszont be van földdel temetve, így a víz nem tud lefolyni, sokszor a buszmegállóban levő járdánál áll a víz. A többször kért — és válasza sem méltatott — zebráról sem mondtak még le az ott lakók, akik kérik, hogy amennyiben egyszer mégis csak rászánják magukat az illetékesek, és felfestik itt a zebrát, annak folytatásaként a gyalogjárdát is szeretnék, ha megcsinálnák, mivel bokáig járunk itt a sárban esőzések után — írta Kiss Béla és Kovács Ferencné debreceni olvasónk.

Felszállhatnak-e?

Szeptember 29-én délután négy órakor a Járműjavító üzem előtti buszmegállóba érkezett a EY 31-30 frsz társasági autóbussz — írta a Járműjavító Üzem több dolgozója. — A buszról egy utas szállt le, mi négyen pedig szeretnénk volna felszállni. Ez nem ment egykönnyen, a mivel az első felszállóra rácsapódott az ajtó — de azért csak sikerült.

Egy kérdésünk lenne: fel lehet-e szállni a MÁV Járműjavító üzem előtti megállóban a vidéki autóbusszra 162 forintos, összvonalas bérlettel, vagy sem? Ezek a buszok ugyanis csak akkor állnak meg ebben a megállóban, ha leszálló van, akkor is jóval a megállón túl, pedig a majdnem üres buszokra igazán felférne az a pár utas, aki itt felszállna.

A debreceni Dimitrov utca elején láthatók, illetve nem láthatók a következő KRESZ-táblák: Balra kanyarodni tilos! és Útkereszteződés alárendelt útál. (Fotó: Majoros László)

Bolti történet

A csemegeboltban, ahová vásárolni járok, a pénztár előtti sorban álltam. Előtte egy elegáns nő várakozott, négy év körüli kislívával. Amikor a pénztárosnő a hölgy kosarában lévő árukat utította a gépbe, a kislíu felnyúlt a pénztárnál lévő cukorkásdobozba, kivett két darab cukrot, s nyújtotta volna a pénztáros felé. Édesanya villámgyorsan „lecsapta” a gyerek kezét, ám mikor a pénztáros végzett az áruk beütésével, megkérdezte, hány cukor van a kislívánál. Egy! — vágta rá rögtön

a hölgy. Kettő — felelte csendesen a pénztárosnő. — Mutasd a kezedet, te rossz kölyök! — így az anya. A gyerek kezében két cukor volt.

Nagyon megsajnáltam ezt a kislíut. Úgy éreztem, soha többé nem fogja a kezét felemelni, hogy megnézzék, mi van a markájában és erre, sajnos meg van az oka.

Simó Imre nyugdíjas, Debrecen

Tisztelt szerkesztőség!

A hajnalját édes szendergésünkből bennünket felébredtő kis- és nagykutyák mellett az idén is megjelent a Hajdú János utcában és környékén a kisméretű, de annál nagyobb zajjal, csőrömpöléssel működő seprőlocsoló autó. Bizton állítom: a „kicsi” rövid időn belül a lakótelep réme lett! A jármű teljesen szeszélyesen teljesíti szolgálatát, akár esik, akár fúj. Például az október 13-áról 14-re virradó éjjel 0 óra 30 perc táján ébresztette az öregeket, fiatalokat, egészségeseket, betegeket, éjjeli műszakosokat, gyerekeket egyaránt. Mindenki megérti, hogy a nyári nagy hőségben, porban milyen haszna van a seprő-locsolásnak. De most, amikor e sorokat gépelem és lényegében már harmadik napja esik — a

kis gép már harmadik napja rendületlenül üzemel — hajnalban, éjjel stb. A víztakarékosságról nem is beszélék! Komolyra fordítván a szót: az öreg, beteg, éjjel pihenni vágyó lakótársaim nevében is kérdezem: ki olyan „odaadó” munkavezető, vagy munkavállaló az illetékes vállalatnál, aki teljesen ötleteresen nem egy esetben keseríti meg a lakótelep lakóinak életét? Van nekünk e „pihenővezetőkben” elég sok „kipihenni valónk” és kis boszorkányseprő nélkül is, mert övezetünk már régóta nem a csend, de a csendháborítás övezete lett.

Tisztelettel: Szilas István nyugdíjas, Debrecen

1988 semmi jót nem ígér a magyar családoknak. A várható reáljövedelem- és reálbércsökkenés, az árszínvonal tervezett 14-15 százalékos növekedése, a minden bizonnyal megszorított bérintézkedések természetesen nem érintik azonos módon az anyagilag ma rendkívül mértékben differenciált családokat, de valamilyen formában mindenhol érezni majd a hatásokat. A kormányzat dokumentumba foglalva évtizedek óta először számol azzal, hogy a fogyasztás — természetesen a lakossági fogyasztás is — mintegy 1,5 százalékkal csökkenni fog. Ez ráirányítja a figyelmet a társadalom legkisebb gazdálkodó sejtjeire, a családokra. Arra, hogy ezek hogyan gazdálkodtak eddig, milyen folyamatok befolyásolták anyagi működésüket, milyen lehetőségek lesz, lehet az elkövetkező években.

A társadalom tagoltságát figyelembe véve az alább elhangzottakat aligha tekinthetjük általános érvényűnek. Abban viszont bízunk, hogy — a téma nagysága és a területi korlátok ellenére — mégis sikerül egyféle látéleletet adnunk, talán segítve ezzel az olvasók szembesülését, avagy növelve vitakészségüket a témával kapcsolatban.

A kerekasztal-beszélgetésen Reszler Györgyné, a Központi Statisztikai Hivatal Hajdú-Bihar Megyei Igazgató-ságának tájékoztatói osztályvezetője (két gyermek édesanyja), dr. Kabai Imre, a KLTE szociológiai tanszékének adjunktusa (3) és dr. Vertse Tamásné, a debreceni városi népfelügyelet mellett működő nő- és rétegpolitikai munkabizottság titkára (3) elsősorban az általuk képviselt szervezet, intézmény, illetve tudomány oldaláról és álláspontjáról közölték meg a kérdést. Sipos Sándorné, a Debrecen, Vörös Hadsereg útja 16. szám alatti OTP-fiók betét- és valutacsoport vezetője (3) és Czecze János, a Debreceni Ruhagyár marósa (2) egy-egy család, illetve szűkebb közösség véleményét tükrözte. Lapunkat a beszélgetésen Szakács Tamás (2) képviselte.

Mivel meglehetősen homályos, tabunak számító, s ezért tudományosan is kevésbé feltárt területről fogunk beszélgetni, azt hiszem, elsőként tisztáznunk kellene: mit is értünk a családok gazdálkodásán.

Dr. K. I.: — A szociológia az életmód fogalmán belül tulajdonképpen azt vizsgálja, hogy az emberek a rendelkezésükre álló alapvető javakat hogyan használják fel. Ennek egyik részterülete az idő, a másik nagyfontosságú kérdése a pénzfogyasztás kérdése. Ha ilyen tag értelemben fogalmazzuk, akkor én e két „jószág” felhasználásának a hogyanját, mikéntjét értem a gazdálkodáson. A szűkebben értelmezett családi gazdálkodáson pedig azt: a család összes bevételét forrásból származó jövedelmét milyen módon, milyen formában, milyen preferenciákkal osztja el és használja fel. Tehát nemcsak a tények, de az indítékok is fontosak.

A jövedelem 88 százaléka fogyasztásra

R. Gy.-né: — A családokban a megszerzett jövedelmét lehet felhasználni, azt, ami rendelkezésre áll. A jövedelemszerzés oldaláról elég nehéz tényszerűen beszélni — az emberek érthető módon tartózkodnak ennek feltárástól. A jövedelmekről, s azok felhasználásáról mégis van néhány országos adat. Például 1986-ban a lakossági bevételének egyharmada volt társadalmi (például nyugdíj, táppénz, zínket hónapról hónapra felhasználtjuk, tartalékolni nem tudunk. Így például a tónkrement bútor kicserélésére sincs pénzünk. A hetvenes években sem volt jobb a helyzetünk, hiszen a gyerekekkel otthon voltam, s jásztervel a férjem fizetéséről éltem.

Cz. J.: — En hetvenkétben nősültem. Mi is a fizetésünkkel élünk. Viszonylag hamar szereztünk lakást, berendeztük. Megérkezett az első gyerek, gépkocsira gyűjtöttünk, minden évben elmentünk nyaralni. Ez kb. 1978-ig tartott, ekkortól kezdtek felélni tartalékainkat. Jött a gémeika, természetesen megragadtam az alkalmat, másfél évig aránylag közepes jövedelem mellett csináltam. Ez a pluszpénz a fontosabb felújításokra volt elég (kocsi, lakás), de vettünk néhány tartós fogyasztási cikket is. Legutóbb színes tévét, de azt már hitelre. Ezt mégsem tartom luxusnak, hiszen a kultúra, a sportolás is pénzbe kerül ma, s nekünk — szülőknek — már csak a televízió maradt egyedüli szórakozásunk.

Dr. K. I.: — A családoknak ez a frekvenciát funkciója rendkívül mértékben megváltozott az utóbbi időszakban, és tegyük hozzá, követte a társadalom vagyonosodását. A társadalom vagyonosodását tekintve a legkisebb gazdálkodó sejtjeire, a családokra. Arra, hogy ezek hogyan gazdálkodtak eddig, milyen folyamatok befolyásolták anyagi működésüket, milyen lehetőségek lesz, lehet az elkövetkező években.

Reszler Györgyné Dr. Kabai Imre Dr. Vertse Tamásné Sipos Sándorné Czecze János

A családok gazdálkodása

Környezetemben a családok fizetésből származó jövedelme (a férj és feleség együtt) 11-15 ezer forint. Ez nem elég ahhoz, hogy olyan szinten éljenek, ahogy korábban éltek. Arról nem is beszélve, hogy ezeknél a családoknál tartalékok sem nagyon képződtek. Mit lehet tenni ilyen helyzetben? Pluszmunkát vállalni, de ez sem mehet a végtelenségig.

Családi stratégiák

R. Gy.-né: — Magánembereként azt érzékelem, hogy nagyon polarizálódott a társadalom. A családok egy része régebbi életszínvonalához képest elszegényedett, egy másik, kisebb csoport viszont meggazdagodott. Sajnálatosan az elszegényedők (nyugdíjasok, nagycsaládok) zöme önhibáján kívül került ebbe a helyzetbe.

— A két csoport között viszont van egy többséget adó „közép” réteg...

Dr. K. I.: — Nincs! A nyolcvanas évek elején végzett empirikus vizsgálatokból kiderült, hogy „átlagos” helyzetűnek csak a családok egyharmada (vagyonsodás) és lefelé (viszonylagos elszegényedés) vagy a szorítás, és elsősorban az utóbbi táborba tartozó családok száma nő.

— A jelenlévők között mindenkinek van gyermeke. Ha most kötnének házasságot, gazdasági okokból komolyan fontolóra vennék, hogy hány gyermeket vállaljanak?

S. S.-né: — Igen.

Cz. J.: — Ismerve az örömeiket és a gondokat, azt hiszem, kettőt vállalnék, de többet nem. Ha viszont most, avagy jövőre nősülnék, talán még ennyit sem.

Dr. V. T.-né: — A gyermekszám közismerten kedvezőtlenül befolyásolja a család helyzetét. Az emberek tapasztalatuk szerint azt még el tudják fogadni, hogy nehezebben élnek. De azt, hogy azért legyenek sokkal rosszabb helyzetben az átlagosnál, mert gyermekeik vannak, már aligha hajlandóak vállalni. És szerintem a társadalomban egy alapvető gond.

Gyermekesek hátrányban

R. Gy.-né: A gyermeknevelés költségességét helyi adatokkal is alá tudom támasztani. Tájékozottan a legkedvezőbb anyagi helyzetben lévőeknek a gyermektelenek mutatkoznak. Ők személyes célú kiadásaira a statisztika szerint évente körülbelül 50 200 forintot tudnak fordítani fejeként. Az egygyermekesek ettől tíz-, a kétgyermekesek húszszázalékkal kevesebbet, míg a három- és többgyermekesek a jelzett összegnek csak alig több mint a felét.

— Szerintem a gyerekek a családi költségvetést, a fogyasztást torzítják, hiszen a legtöbb helyen magasabb életszínvonalon élnek, mint azt a család anyagi ereje megengedné.

S. S.-né: — Az ember nemcsak azért áldoz többet

a gyerekére, mert magára amúgy sem jut elég. Mondok egy példát: vannak szülők, akik jobban keresnek, jobban öltöztetik a gyermekeiket. Nekem is meg kell venni, ha nem is ugyanazt a ruhát, cipőt, de valami hasonlót, iskolába nem járhat használtban a gyermekem, mert ez — a csúfolások, az esetleges kiközösítés miatt — érzelmileg visszavetné. De mit mondjak akkor, ha a gyerekek azzal jön haza, hogy azért nem mondta el az első órán a nyári élményeit, mert az osztály fele nyugaton járt, és ő szegényebb, hogy nem volt külföldön...

Dr. K. I.: — Tény, vannak szülők, akik a második gazdaságban szereznék jövedelmüket és kevesebb időt fordítanak a gyermeknevelésre. Ezt a kiesést egyfajta presztizsfogyasztással próbálják kompenzálni, és ez kihat azoknak a családoknak a költségvetésére is, ahol nincsenek ilyen jövedelmi viszonyok.

Más szempontból viszont be kell látni: a gyerek egész szocializációjának a sikere azon múlik, hogy milyen hatások érik. Ha a szülő anyagi erejét megfeszítve elviszi külföldre, megveszti neki a különböző kultúraközvetítő eszközöket, akkor ezzel megkönnyíti, zavartalanabbá teszi a közösségbe való beilleszkedést. Másrészt így olyan impulzusok érik a gyereket, ami megmutatkozik az iskolai teljesítményben, ez pedig hosszú távon a majdani karrier lehetőségét rejti magában.

Dr. V. T.-né: — Ami eddig elhangzott, az mind nagyon lényeges dolog, de azt még senki sem mondta, hogy a gyerekekre többet költeni valójában kényszer. Mert kinövi a cipőt, a ruhát, meg kell venni neki a gyümölcsöt stb. Szerintem egyébként mi most egy ideje olyan elképzelt családról beszélünk, vitatkozunk, amelynek van szabadon elköltethető pénze. A családok elég nagy hányadának — mondjuk így: az egy-két gyermeket nevelő városias életformát választó, bérből és fizetésből élő családoknak — viszont nincsenek választási lehetőségei. Ezeknél a mindennapi kérdés: meg tudja-e venni azt, ami-re alapvetően szüksége van?

Erre a beszélgetésre készülve átneveztem jegyzetemet, konzultáltam kollégáimmal. Két dologban egybehangzóak voltak a vélemények. Az egyik: az átlagosnál lényegesen szerényebben kénytelen élni az a család, ahol két vagy több gyermek van. Nincs mire tervezniük, mert amikor mindent kifizetnek alapvető szükségleteikre, már nem marad semmijük. A másik: hogyan élnek, hogyan gazdálkodnak ma a családok? Szinte mindenki azt mondta: takarékosan, de kényszerpályán. Ugyanis a takarékoság célját, arányát és mértékét nem a család igényei, vágyai szabják meg, hanem alapvetően a létfenntartás kényszere. Eleve a lakás megszerzéséért óriási árat fizetnek. És nemcsak pénzben, de egészséggel és a családi élet harmóniájának felboncolásával is. Ez elkeserítő és nagyon veszélyes jelenség.

— A gyermekek száma tehát alapjaiban befolyásolja a család gazdálkodását. Ugyanakkor bizonyos jelekből úgy tűnik, hogy egyes

családok fogyasztási szerkezete néhány cikkszoportból a nehezedő körülmények ellenére is alig változik. Itt elsősorban a költségvetésben még mindig igen magas arányt képviselő élvezeti cikkekre gondolok.

Dr. V. T.-né: — Úgy gondolom, egyfajta életérzés az, ami miatt sokan nem nyúlnak ezekhez a kiadásokhoz. A nagyobb javak megszerzése egyre reménytelenebb, így hát elköltik (cigaretta, ital) azt a keveset is, ami van.

S. S.-né: — Pótcselekvés ez, ami mindenképpen egyfajta perspektívahiányt tükröz.

Pluszmunka vagy lemondás?

Dr. K. I.: — Ez szerintem egy jóval bonyolultabb kérdés, és így nem lehet megközelíteni. En a fogyasztási szerkezet változását vizsgálva inkább abból indulunk ki, hogy a családok döntő többsége beleszökken egy helyzetbe: amikor is a terhek túlnőnek a lehetőségeken. Ilyenkor három lehetséges megoldás van. Vagy a család csökkenti a kiadásait (a fogyasztását), vagy próbál újabb jövedelmekhez jutni (pluszmunka), illetve — ahogy ez az esetek egy részében történik — ezt a két megoldást kombinálja. Egy vizsgálat adatai szerint, ha a család költségvetése felborulna, a megkérdésztettek 37 százaléka inkább összehúzná magát, 33 százaléka többletmunkát vállalna, míg 27 százaléka úgy vélekedett, hogy mind a kettőre szükség lenne. (Három százalék nem tudott választ adni.)

A pluszmunka-vállalás persze függ a lehetőségektől. Itt előnyben vannak az ipari szakmások és a mezőgazdasági fizikai dolgozók, míg „hátrányos helyzetűek” az értelmiségiek és a vezető beosztásúak egyes csoportjai, valamint az egyéb szellemi foglalkozásúak. Az életkora is befolyásolja a választást. A fiatalok szinte rá vannak kényszerítve a több munkára, míg az időseknek, főleg a nehéz fizikai munkát végzőknek egészségügyi okokból csökken a hajlandóság. A családtagok száma szintén mérvadó a döntéskor. Minél több a gyerek, annál kevesebben nyilatkoznak úgy, hogy inkább a fogyasztásukat fogják vissza.

R. Gy.-né: — A fogyasztási szerkezet változása a nyolcvanas években mindenesetre azt mutatja, hogy minden lakossági csoportnál csökkent az élelmiszerekre, élvezeti cikkekre és a ruházatra fordított kiadások aránya.

Cz. J.: — A mi családunkban ez a felöltött ruházati cikkek esetében igaz.

S. S.-né és Cz. J. együtt: — Az élelmiszerekre azonban nem költünk kevesebbet, nőnek a gyerekek, s nőnek az árak is.

Dr. K. I.: — Jó, hogy szóba kerültek az áremelések. Ha ebből indulunk ki ugyanígy, hamar kiderül, hogy a családok költségvetési rendszerre meglehetősen rugalmatlan. Az áremelések előtti felvásárlást követően egy idő után minden visszatér a régi kerékvágásba, ha csak nem születnek döntő elhatározások a családban (például: lemondok a cigarettáról, a kiskertben gyümölcsöt, zöldséget termelök).

— A külső környezet, a kereskedelem, a szolgáltatás, a különböző intézmények segítően-e azoknak, akiknek más lehetőségek nem lévén át kell értékelniük eddigi fogyasztásukat? Vannak-e olcsóbb, a helyettesített szolgáló termékek, szolgáltatások?

Dr. K. I.: — A kereslet és a kínálat itt sem találkozik...

S. S.-né: — Azt vesszük meg, amit találni.

Cz. J.: — Van itt egy nagy probléma. Ha az embernek nincs tartaléka, akkor a leértékelésekkor, az akciók során sem tud vásárolni. Mi mindig azt vesszük meg és akkor, amikor szükség van rá, és annyit, amennyit adják.

Dr. K. I.: — Célzottabban kellene ezeket a kedvezményeket adni. A debreceni nagycsaládok klubja ezért is gondol ilyen jellegű érdekvédelmi szerepének a növelésére.

Dr. V. T.-né: — A szabad idejüket feloldozza — pedig az idő hiánya egyébként is a legszorítóbb gondja az anyáknak — ma sokan igyekeznek elvégezni azt, amit otthon is meg tudnak csinálni (befőzés, kertészkedés, különböző javítások stb.). Azokat a szűk körű szolgáltatásokat sem tudják már sokan igénybe venni (patyolat, étterem, felkész termékek stb.), amit a család életének a megkönnyítésére „találtak” ki. A társadalmi szervezet nem alkalmazkodott a kétkeresős családmódelhez (boltok nyitva tartása, a szolgáltatásokhoz való hozzáfutás stb.). Így nincs idő válogatni, megtalálni az olcsóbbat. A meglevő nagyon hiányos szolgáltatások egyre drágábbak, a humán szolgáltatások pedig szinte teljesen hiányoznak.

Dr. K. I.: — 1987-ben igen általánosnak tekinthető a kétkeresős családmódel. De már most is — s a jövőben talán még inkább — kialakulóban van (lesz) a „háromkeresős” családmódel, ahol a férj és a feleség keresete mellett felül még legalább egy fizetessel felül mellékjövedellel kell szert tenni, ha a család nem akarja lejjebb adni addigi életszínvonalát.

— Beszélgetésünk végén hadd tegyek fel egy személyes kérdést. Családjamban mire számítanak az időtök álló időszakban?

Cz. J.: — Kicsit félek a jövőtől. A családi fogyasztást mérskelni kell. De mert optimista vagyok, özömm egy kisebb gazdasági fellendülésben, és abban, hogy hamarosan főmunkaidőben szerzem meg a megélhetésünkhöz szükséges jövedelmeket.

Dr. K. I.: — Gyermekeim miatt nem gondolhatok a családi kiadások csökkentésére. Több munka vállalására leszek rákényszerítve.

R. Gy.-né: — Többletjövendelmét nem tudunk szerezni, így nálunk is marad a kiadások csökkentése. Elsősorban a ruházati, és a művelődési, a szórakozási és az üdülési kiadásokon lehet fogni. A nagyobb értékű tárgyak fogyasztási cikkek vásárlását elhalasztjuk, és kerétkedni fogunk.

S. S.-né: — Lemondani jelenleg már nincs miről. Elképzelni sem tudom, mivel egészíthetnék ki jövedelmünket.

Dr. V. T.-né: — Nem, nem tudom megmondani...

